Advies werkgroep jaarrekening

ADVIES
bij de jaarstukken 2020

rekeningwerkgroep Rheden

juni 2021

gemeente Rheden

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Algemeen	4
	2.1 Instelling en samenstelling van de werkgroep jaarrekening	5
	2.2 Werkwijze van de werkgroep	5
	2.3 Het proces	6
	2.3.1 Het gefaseerd aanleveren van de stukken	6
	2.3.2 Het technisch vragenuur	7
	2.3.3 De controleverklaring, het accountantsverslag en de definitieve jaarstukken	7
3	Terugblik op advies werkgroep vorig jaar	9
4	Bevindingen van de werkgroep	14
	4.1 Algemeen	14
	4.2 Resultaat jaarrekening	14
	4.3. Solvabiliteit	15
	4.4 Weerstandsvermogen	15
	4.5 Rheden Financieel Stabiel	16
	4.6 Sociaal Domein	17
	4.7 Financieel beheer en organisatie	18
	4.8 Communicatie	19
5	Conclusies en adviezen	20

1 Inleiding

De werkgroep jaarrekening heeft kennis genomen van de jaarstukken 2020.

Ook dit jaar heeft de werkgroep omwille van de leesbaarheid gekozen voor een zo beknopt mogelijke rapportage.

In dit advies treft u de conclusies aan die wij hebben getrokken op basis van:
- de bestudeerde concept jaarstukken;
- de informatie die zij heeft gekregen in antwoord op haar schriftelijke vragen;
- de managementletter;
- de informatie uit de gesprekken die de werkgroep heeft gevoerd met de burgemeester, de wethouders, de gemeentesecretaris en de manager financiën/concerncontroller;
- het gesprek met de accountant;
- het gesprek met de toezichthouder van de provincie.

De werkgroep heeft in twee fases de beschikking gekregen over de jaarstukken 2020, te weten de beleidsmatige verantwoording op 4 maart 2021 en de financiële verantwoording op 29 april 2021. Volgens afspraak met de portefeuillehouder zijn deze stukken gelijktijdig ook, ter informatie, toegezonden aan de gehele raad. Zij dankt het college voor het vertrouwen om daarmee als werkgroep tijdig te kunnen starten met haar werkzaamheden.

De constructieve opstelling en de openheid waarmee de gesprekken werden gevoerd met de collegeleden, de gemeentesecretaris, de manager financiën/concerncontroller en de accountant hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van dit advies.
En dat geldt zeer zeker ook voor het jaarlijkse gesprek met de toezichthouder van de provincie. Dit gesprek is van grote meerwaarde bij de vorming van het beeld over de financiële positie van Rheden.

De werkgroep wil ook de inzet van de ambtelijke organisatie niet onvermeld laten. Door de werkgroep worden veel vragen gesteld die van belang zijn voor de totstandkoming van dit advies. Veel van deze vragen zijn mondeling beantwoord tijdens de twee vragenuurtjes en zijn separaat ook schriftelijk beantwoord. De werkgroep heeft deze werkwijze als zeer informatief en waardevol ervaren. Zij is zich ervan bewust dat dit veel tijd heeft gevraagd van bepaalde personen in de ambtelijke organisatie en wil hen daarvoor hartelijk bedanken.

Hoofdstuk 2 gaat in op de instelling en samenstelling van de werkgroep en haar werkwijze. In hoofdstuk 3 zal eerst worden ingegaan op het advies dat vorig jaar is uitgebracht en op de effecten die daarvan het gevolg waren. De bevindingen over de jaarstukken 2020 zijn weergegeven in hoofdstuk 4. De rapportage wordt afgesloten met conclusies en advies in hoofdstuk 5.

Mevr. M. Visser, voorzitter
Dhr. H.H. Boesveld
Dhr. J. Kuijpers
Dhr. R.H.C. van der Weijden
Dhr. F.F. Ort
Dhr. P. van den Hazel
Dhr. T.K.J. Eskes
Dhr. H. Witteveen
Dhr. J.P.M. Leenders, secretaris

2 Algemeen

2.1 Instelling en samenstelling van de werkgroep jaarrekening

Tot en met de behandeling van de jaarstukken 2019 was het een taak van de rekeningcommissie om hierover een advies uit te brengen aan de gemeenteraad. Op 2 juli 2020 heeft de gemeenteraad besloten tot instelling van de financiële commissie en om deze taak daarin onder te brengen.

In haar vergadering van 25 februari 2021 heeft de financiële commissie besloten om deze taak op te dragen aan een werkgroep die, zonder tussenkomst van de commissie, advies uitbrengt aan de gemeenteraad. De samenstelling van deze werkgroep is gelijk aan die van de voormalige rekeningcommissie en bestaat uit 4 raadsleden en 4 raadsvolgers.

2.2 Werkwijze van de werkgroep

De werkgroep heeft een belangrijke rol in verband met de controlerende taak van de raad. In artikel 4, lid 2, sub g en h de Verordening op de financiële commissie gemeente Rheden 2020 is de taak van de commissie (lees werkgroep) als volgt beschreven:

- Zij onderzoekt of de inkomsten en uitgaven, blijkens de jaarrekening en het jaarverslag, op een doelmatige, doeltreffende en rechtmatige wijze hebben plaatsgevonden. Daarbij wordt met name getoetst of in het verslag een relatie wordt gelegd met de in de begroting voor dat jaar vastgelegde doelstellingen en activiteiten.
- Zij brengt op basis van haar onderzoek advies uit aan de raad over het jaarverslag en de jaarrekening, mede aan de hand van de controleverklaring en het accountantsverslag.

Om zich een goed beeld te kunnen vormen van de stukken die zij krijgt voorgelegd stelt de werkgroep hierover technische vragen aan de ambtelijke organisatie.
Tevens worden gesprekken gevoerd met de burgemeester, de wethouders, de gemeentesecretaris en de manager financiën/concerncontroller. Dit zijn open gesprekken, dus zonder vooraf aan de geïnterviewden meegedeelde speerpunten of toegezonden concrete vragen. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden op 21 april 2021.
Voorts vindt een gesprek plaats met de controleleider van de accountant. Tijdens dit gesprek wordt een toelichting gegeven op de resultaten van de tussentijdse controle en wordt er (normaal gesproken) de eerste bevindingen van de jaarrekeningcontrole. Dit gesprek vond plaats op 15 maart 2021.
Een vast onderdeel is ook het gesprek met de toezichthouder van de provincie. Evenals voorgaande jaren is hem gevraagd om een presentatie te verzorgen over financieel toezicht in het algemeen en over de financiële positie van de gemeente in het bijzonder. Deze presentatie werd gedaan aan de hand van een brief die de provincie heeft opgesteld naar aanleiding van de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 en de vorm van financieel toezicht die in 2021 voor Rheden van toepassing is en de gevolgen hiervan. Deze presentatie is gedaan tijdens de vergadering van de financiële commissie van 22 april 2021.
Het is goed om te zien dat het gesprek met de toezichthouder, dat sinds enkele jaren op initiatief van de rekeningcommissie wordt gevoerd, door de raadsleden als grote meerwaarde wordt beschouwd bij de beoordeling over hoe Rheden er financieel voor staat.

Op basis van voornoemde informatie vormt de werkgroep zich een beeld van de financiële situatie van de gemeente Rheden op basis waarvan het advies wordt

uitgebracht aan de gemeenteraad.

Dit advies wordt om reactie toegezonden naar het college van burgemeester en wethouders.
Het advies van de werkgroep en de schriftelijke reactie van het college worden toegevoegd aan het raadsvoorstel tot vaststelling van de jaarstukken en kunnen worden betrokken bij het debat dat hierover plaatsvindt in de raadsvergadering van 29 juni 2021.

2.3 Het proces

In deze paragraaf gaat de werkgroep nader in op haar bevindingen die betrekking hebben op het proces van de jaarrekeningcontrole.

2.3.1 Het gefaseerd aanleveren van de stukken

Het was voor de werkgroep niet eenvoudig om de jaarstukken te beoordelen. Dit kwam deels doordat de stukken niet integraal, zoals voorgaande jaren, konden worden opgeleverd. Een voordeel was wel dat de beleidsmatige verantwoording al voor de werkgroep beschikbaar was op 4 maart 2021. Hoe dit verder financieel zou uitpakken was echter pas op een veel later moment bekend, te weten op 29 april 2021. Bij deze laatste stukken moest de werkgroep constateren dat ook deze stukken nog niet volledig waren, aangezien de jaarrekening en de balans hierin nog ontbraken. Deze zouden door het college pas op 25 mei 2021 worden vastgesteld en op 27 mei 2021 beschikbaar komen.

Deze gefaseerde toezending van de stukken maakt het de werkgroep niet eenvoudig. Zo blijken de teksten in de financiële verantwoording gewijzigd en aangevuld ten opzichte van de beleidsmatige verantwoording, hetgeen de lezer dwingt om alles opnieuw te bekijken. Eenzelfde situatie doet zich voor bij de definitieve jaarstukken die de raad eind mei heeft ontvangen. Deze procesgang werkt verwarrend en leidt tot dubbel werk voor de werkgroep.

Uit de gesprekken is de werkgroep gebleken dat deze situatie eenmalig is en het directe gevolg is van COVID-19 en de personele omstandigheden. Een situatie waar de werkgroep uiteraard begrip voor heeft. De werkgroep gaat er dan ook vanuit dat de aanlevering van de informatie vanaf volgend jaar in één keer en niet in meerdere tranches zal worden aangeleverd.

Zoals gezegd onderzoekt de werkgroep of inkomsten en uitgaven, blijkens de jaarrekening en het jaarverslag, op een doelmatige, doeltreffende en rechtmatige wijze hebben plaatsgevonden. Het hoeft dan geen betoog dat een beleidsmatige en financiële verantwoording in onderlinge samenhang moeten worden beoordeeld. Het is goed om te vernemen dat ook het college van mening is dat beleid en financiën bij elkaar horen en dat de stukken vanaf volgend jaar ook weer integraal zullen worden aangeleverd.

Tijdens een van de gesprekken werd gesproken over de mogelijkheid van een voorlopige jaarrekening. Wat dit precies inhoudt en of dit de oplossing kan zijn voor het eerder kunnen aanleveren van stukken kan de werkgroep niet beoordelen. Wellicht is dit een onderwerp waarover gesproken kan worden in een vergadering van de financiële commissie.

2.3.2 Het technisch vragenuur

Een onderdeel van het controleproces van de werkgroep is de organisatie van een technisch vragenuurtje. Doordat de stukken gefaseerd waren aangeleverd heeft er zowel een vragenuur plaatsgevonden over de beleidsmatige verantwoording als over de financiële verantwoording.

Nieuw ten opzichte van voorgaande jaren is dat met de ambtelijke organisatie afgesproken dat het technisch vragenuur zou plaatsvinden op basis van vooraf, schriftelijk, gestelde vragen. Aangezien de vragen ook schriftelijk werden beantwoord was het mogelijk om het vragenuur te benutten voor een meer thematische behandeling en toelichting van de stukken. Bovendien was van te voren duidelijk welke ambtenaren moesten worden uitgenodigd, waardoor vragen en vervolgvragen ter plekke konden worden beantwoord.

De werkgroep heeft deze werkwijze als bijzonder prettig ervaren en had de indruk dat dit ook gold voor de ambtelijke organisatie. Het is goed om hierover met elkaar in gesprek te blijven om te bezien op welke wijze aan deze avonden in de toekomst nog verder en beter vorm en inhoud kan worden gegeven.

2.3.3 De controleverklaring, het accountantsverslag en de definitieve jaarstukken

In tegenstelling tot hetgeen de verordening voorschrijft, was het voor de werkgroep niet mogelijk om in dit advies tevens in te gaan op de controleverklaring en het accountantsverslag. De eenvoudige reden daarvoor was dat de accountant nog maar kort voor het uitbrengen van dit advies was begonnen met de controle en deze stukken dus nog niet beschikbaar waren. Wel heeft er in maart een gesprek plaatsgevonden met de accountant, maar dit is beperkt gebleven tot een toelichting op de resultaten van de tussentijdse controle.

De afgelopen jaren blijkt het voor de accountant, om diverse redenen, problematisch om deze stukken tijdig te kunnen opleveren. Vaak kan de gemeenteraad pas kort voor de besluitvorming over de jaarstukken hiervan kennis nemen.
In de planning die de werkgroep jaarrekening (en voorheen de rekeningcommissie) maakt wordt standaard vermeld dat er een moment moet worden gepland waarop de werkgroep jaarrekening het accountantsverslag bespreekt met de accountant. Maar, zoals gezegd, blijkt dit al jaren niet mogelijk. Het ontbreken van dit document en het gesprek daarover met de werkgroep/gemeenteraad ziet de werkgroep als een zorgelijke ontwikkeling die de controlerende rol van de raad in de weg staat.

Desalniettemin gaat de werkgroep ervan uit dat het accountantsverslag en de goedkeurende verklaring tijdig voor de behandeling van de jaarstukken in de raad beschikbaar zullen zijn en zo niet, dat de raad hierover tijdig zal worden geïnformeerd.

Tevens heeft de werkgroep de definitieve jaarstukken ontvangen toen het definitieve advies al opgesteld werd. Geconstateerd is door leden van de werkgroep dat er significante wijzigingen hebben plaatsgevonden tussen het concept en de definitieve jaarstukken. Doordat de definitieve jaarstukken slechts een week voor de oplevering van dit advies beschikbaar waren voor de werkgroep en er geen inzicht gegeven is in de wijzigingen, kan de werkgroep geen uitspraken doen over deze definitieve versie. Het advies is dus opgesteld op basis van het concept, waarin de financiële jaarrekening, waaronder de balans en de

toelichting daarop, ontbrak.

Gelet op het voorgaande stelt de werkgroep vast dat het proces dit jaar moeizaam is verlopen als gevolg van het gefaseerd aanleveren van de stukken en het ontbreken van het accountantsverslag.

Advies:
De werkgroep adviseert om dit controleproces te evalueren in het auditcomité en goede afspraken te maken voor volgende jaren teneinde de raad in staat te stellen zijn controlerende rol optimaal te kunnen vervullen.

3 Terugblik op advies werkgroep vorig jaar

De rekeningcommissie heeft tijdens haar eerdere onderzoeken bevindingen gedaan en adviezen gegeven. In dit hoofdstuk wordt kort teruggeblikt op deze bevindingen en adviezen en wat naar aanleiding daarvan als resultaat kan worden vastgesteld.

Ten behoeve van de leesbaarheid is per advies een kleur toegekend:
Groen = afgerond
Geel = lopend
Rood = nog niet afgedaan

1. Constatering/advies:
Dring er bij het college op aan om vanaf volgend jaar in de jaarstukken tevens een vergelijking op te nemen van de primitieve begroting en het uiteindelijke jaarresultaat.
Resultaat: Rood
Dat dit advies van de rekeningcommissie door de raad werd gedeeld blijkt uit de motie die raadsbreed werd ingediend bij de behandeling van de jaarstukken 2019. De motie 'Geef invulling aan heldere communicatie over het resultaat' werd unaniem aangenomen.
Toegezegd was dat aan deze opdracht invulling zou worden gegeven door de financiële tabel in de inleiding van de jaarstukken uit te breiden met het kopje 'Realisatie versus primitieve begroting'.
Aan deze opdracht is niet voldaan. In de tekst is wel een verwijzing gedaan naar deze motie, maar daarbij is de opmerking geplaatst dat er geen verschil is tussen de saldi van de primitieve begroting en de gewijzigde begroting. De werkgroep is van mening dat deze bedragen weliswaar vrijwel identiek zijn, maar dat de baten en de lasten wel degelijk anders zijn.
De werkgroep handhaaft derhalve het eerder afgegeven advies en verzoekt de raad om er bij het college op aan te dringen om in de volgende jaarstukken alsnog uitvoering te geven aan de opdracht zoals omschreven in de motie.

2. Constatering/advies:
Blijf bij het college aandringen op een begroting die realistisch is, teneinde te voorkomen dat deze tussentijds, door de inzet van hoge bestemmingsreserves, bijgesteld moet worden.
Resultaat: Geel
Dit onderwerp blijft een aandachtspunt van de werkgroep. Vastgesteld wordt dat hierover ook een aanbeveling is gedaan door de Provincie bij de Programmabegroting 2021 waar het gaat over het inboeken van een aantal bezuinigingen en taakstellingen met een totale omvang oplopend tot ruim € 7 miljoen. Er moet volgens de Provincie voldoende zekerheid bestaan dat de maatregelen tijdig en volledig gerealiseerd zullen worden.
Voor het overige zie paragraaf 4.5.

3. Constatering/advies:
Verzoek de Technische Agenda Werkgroep om zo spoedig mogelijk na de zomer een avond te plannen, waarbij de betreffende portefeuillehouders een toelichting kunnen geven aan de raad over de concrete maatregelen die door het college zijn getroffen om de kosten voor Wmo en Jeugdzorg terug te dringen en de effecten die deze hebben.
Resultaat: Groen
Aan dit verzoek is voldaan. Tijdens een raadsbijeenkomst op 11 september 2020 is de raad geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de bezuinigingsmaatregelen in het sociaal domein.

4. Constatering/advies:
Kom, in het licht van de financieel zware tijden en de noodzaak om rigoureuze keuzes te maken, op korte termijn tot een toekomstvisie.
Resultaat: Rood
In de schriftelijke reactie van het college op dit advies staat vermeld staat dat dit een advies aan de raad is en dat verwacht mag worden dat die daarin zelf het initiatief neemt. Deze conclusie is juist.
Hoewel dit door de raad niet expliciet is opgepakt heeft er op 9 juni 2020 wel een bijeenkomst plaatsgevonden waarbij de raad, vooruitlopend op de kadernota, oplossingsrichtingen heeft meegegeven aan het college voor aanvullende maatregelen. Ook voor de kadernota 2022 staat een dergelijke bijeenkomst gepland, waarbij tevens aandacht is voor de postcorona periode in relatie tot de lokale samenleving.
De werkgroep is evenwel van mening dat er meer nodig is om te kunnen spreken van een toekomstvisie. Daarvoor moet de raad zich de vraag stellen 'Wie c.q. wat wil je als gemeente Rheden zijn?'. Dit vraagt om strategische keuzes voor de toekomst.
Aangezien het laatste jaar van deze raadsperiode is ingegaan kan de werkgroep zich voorstellen dat het opstellen van deze toekomstvisie wordt overgelaten aan de nieuwe raad. Daarvoor zou de nieuwe raad wel gebruik kunnen maken van een overdrachtsdocument van de huidige raad die tevens betrokken kan worden bij de komende gemeenteraadsverkiezingen.
Gelet op het voorgaande handhaaft de werkgroep het eerder uitgebrachte advies om te komen tot een toekomstvisie. Of dit gebeurt door de huidige raad of dat dit wordt overgelaten aan de nieuwe raad is een keuze die de raad zelf moet maken. Van belang is wel dát hiervoor een keuze wordt gemaakt.

5. Constatering/advies:
Wees waakzaam op een verdere toename van de schuldenlast.
Resultaat: Groen
De werkgroep stelt vast dat het college de zorg over de toenemende schuldenlast deelt. Dat blijkt uit de reactie die zij vorig jaar op dit advies heeft gegeven.
Blijkens de jaarstukken heeft de netto schuldquote zich, als gevolg van afname van de omvang vaste en vlottende schulden, in 2020 positief ontwikkeld en blijft deze in categorie A (minst risicovol).
Dit onderwerp is ook aan de orde geweest in het gesprek met de toezichthouder van de provincie tijdens de vergadering van de financiële commissie op 22 april 2021. Daarbij werd aangegeven dat leningen geen probleem zijn, zolang die binnen de exploitatie kunnen worden opgevangen. De rente is laag en de omvang van de schuld zit binnen de groene signaleringswaarde.
De werkgroep signaleert dat een deel van de schuldenlast in 2020 met kortlopende leningen is gefinancierd en dat in 2021 nog kortlopende leningen worden omgezet naar langlopende leningen. Uiteraard is het zaak om grip te houden op het aangaan van nieuwe schulden en blijft dit een punt van aandacht. Maar op dit moment kan worden vastgesteld dat het risico acceptabel is.

6. Constatering/advies:
Dring er bij het college op aan dat vanaf de begroting 2021 alle jaarschijven in de meerjarenbegroting structureel en reëel in evenwicht zijn en het eventueel opgetreden tekort zo spoedig mogelijk te compenseren, zodanig dat het niveau van de algemene reserve van 1-1-2020 weer wordt gehaald.
Resultaat: Groen
De werkgroep heeft in de afgelopen jaren steeds aangedrongen op een begroting die reëel en structureel in evenwicht is. Niet alleen voor het eerste jaar, maar ook

voor de jaren erna. Dit is immers van groot belang om op de lange termijn financieel gezond te blijven.
De werkgroep stelt vast dat de Programmabegroting 2021 en het meerjarenperspectief, zoals die door de raad is vastgesteld en is goedgekeurd door de Provincie, een positief resultaat laat zien.

7. Constatering/advies:
Zie nauwlettend toe op de ontwikkeling van het weerstandsvermogen en verzoek het college om de raad hierover te informeren via de kwartaalrapportages.
Resultaat: Geel
De rekeningcommissie heeft dit advies vorig jaar opgenomen omdat het weerstandsvermogen in een heel korte tijd daalde van 2,86 bij de Programmabegroting naar 2,2 bij de jaarrekening.
Inmiddels kan worden vastgesteld dat de weerstandsratio ten opzichte de begroting 2021 constant is gebleven en zelfs iets is gestegen, te weten van 1,8 naar 1,9. Hoewel dit een punt van aandacht blijft kan de werkgroep instemmen met het voorstel van het college om deze terugkoppeling te handhaven op tweemaal per jaar, te weten de verwachte stand van de algemene reserve bij de programmabegroting en de feitelijke stand per 31 december bij de jaarrekening van het betreffende jaar.
Voor het overige zie paragraaf 4.4.

8. Constatering/advies:
Dring er bij het college op aan om vanaf volgend jaar in de jaarstukken tevens een evaluatie op te nemen van het risicomanagement aan de hand van het risicoprofiel van de begroting van het voorgaande jaar.
Resultaat: Groen
Dat dit advies van de rekeningcommissie door de raad werd gedeeld blijkt uit de motie die raadsbreed werd ingediend bij de behandeling van de jaarstukken 2019. De motie 'Inzicht in risico's' werd unaniem aangenomen.
Met deze motie werd het college opgedragen om bij de volgende Jaarstukken in de paragraaf Weerstandsvermogen het verloop en de beheersing van de risico's op te nemen.
De werkgroep stelt vast dat het college in de concept-jaarstukken uitvoerig aandacht heeft besteed aan risicomanagement. Blijkens deze stukken wordt voortaan, zowel in de begroting als de jaarrekening, expliciet stil gestaan bij de stappen die zijn gezet om pro-actiever op risico's te sturen. De werkgroep ziet dit als een belangrijke verbetering in het beheersingsproces wat tevens de raad beter in staat stelt om zijn controlerende rol te kunnen vervullen.
Ook vindt de werkgroep het van grote meerwaarde dat in de jaarstukken het verloop van de weerstandscapaciteit ten opzichte van de jaarrekening 2019 en de begroting 2021 wordt weergegeven. Wanneer hier in de toekomst jaren aan worden toegevoegd wordt de trendlijn zichtbaar gemaakt.
De werkgroep stelt vast dat hiermee uitvoering is gegeven aan de motie en zij complimenteert het college met de wijze waarop hieraan vorm en inhoud is gegeven.

9. Constatering/advies:
Dring er bij het college op aan om in overleg te treden met de colleges in de regio om gezamenlijk actie te ondernemen naar het Rijk.
Resultaat: Groen
Dit advies werd gegeven omdat veel gemeenten in Nederland te maken hebben met grote financiële tekorten in het sociaal domein.
De werkgroep stelt vast dat er door de regio een brief is gestuurd aan het Rijk die mede is ondertekend door het college van burgemeester en wethouders.

Daarnaast heeft ook de raad zich uitgesproken over deze benarde financiële situatie. In de motie 'Geef de gemeente meer financiële ruimte', die unaniem is aangenomen bij de kadernota, sluit de raad zich aan bij de oproep van de wethouder financiën aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkszaken om samen met gemeenten en VNG op zoek te gaan naar structurele oplossingen die leiden tot een verbetering van de financiële situatie van gemeenten. Een afschrift van deze motie is verstuurd naar de Minister van BZK, de Commissies van Financiën van de Tweede- en Eerste Kamer, de VNG, het College en de Provinciale Staten van de Provincie Gelderland.

10. Constatering/advies:
Dring er bij het college op aan om de raad helderheid te verschaffen over de gevolgen van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording en betrek hem in een vroeg stadium in dit proces, teneinde te komen tot een gezamenlijke visie.
Resultaat: Groen
Aan dit onderwerp is op diverse momenten aandacht besteed tijdens vergaderingen van de financiële commissie. Als onderdeel daarvan is er een workshop georganiseerd door Baker Tilly waarbij de commissie is meegenomen in de wetswijziging ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording. In aansluiting daarop is de financiële commissie input gevraagd op een drietal pijlers, te weten spelregels, uitvoering en communicatie door middel van een 10-tal vragen. Een voorstel hierover zal in de raadscyclus van juni ter besluitvorming aan de raad zal worden voorgelegd.

11. Constatering/advies:
Zet meer in op goede communicatie en het zoeken naar verbinding, zowel binnen de raad zelf, als richting college en ambtelijke organisatie, en dring er bij het college op aan om dit ook te doen.
Resultaat: Geel
De werkgroep stelt vast dat dit advies van de rekeningcommissie door het college volmondig werd onderschreven. Ondanks dat moet de werkgroep een jaar later vaststellen dat er op dit gebied nog een hoop te verbeteren valt.
Voor een inhoudelijke bespreking van dit onderwerp wordt verwezen naar paragraaf 4.8.

12. Constatering/advies:

Vraag aandacht bij het college voor de onderwerpen uit het eerdere advies van de werkgroep die nog niet zijn afgedaan.

12.1 Constatering/advies:
Vraag aandacht voor het tijdig aanleveren van kwartaalrapportages en andere rapportages in de P&C cyclus.
Resultaat: Rood
De werkgroep stelt vast dat, ondanks de goede beloftes van het colleges, het nog steeds geregeld voorkomt dat deze rapportages niet, te laat of onvolledig worden aangeleverd, zonder dat de raad hiervan vooraf in kennis wordt gesteld. Dit advies wordt daarom gehandhaafd. In paragraaf 4.8 wordt hierover ook in zijn algemeenheid aandacht gevraagd.

In de vergadering van de financiële commissie is recent ook gesproken over de bestuurlijke planning 2021. Sinds de instelling van deze commissie op 2 juli 2021 is het haar taak om de raad te adviseren over de planning en wijze van behandeling van de Kadernota, Begroting en de tussentijdse rapportages. De commissie heeft op 23 maart 2021 ingestemd met deze planning.

Vanuit zowel de wethouder financiën als vanuit de ambtelijke organisatie is de wens geuit om in gesprek te gaan over welke onderdelen de raad specifiek wil worden geïnformeerd bij P&C-documenten. Dat scheelt veel werk voor de ambtelijke organisatie en de raad krijgt betere inhoudelijke informatie. Deze oproep wordt door de werkgroep van harte ondersteund. Hierover is reeds afgesproken om dit onderwerp te agenderen voor een volgende vergadering van de financiële commissie.

12.2 Constatering/advies:
Vraag het college om van de bezuinigingen periodiek en nauwgezet verslag te doen, bijvoorbeeld bij de kwartaalrapportages
Resultaat: Geel
Dit advies van de rekeningcommissie werd ingegeven door de behoefte om beter inzicht te hebben in de gemeentefinanciën teneinde hier optimaal grip op te kunnen krijgen. Ook vanuit de provincie werd benadrukt dat het voor een goed inzicht in het ombuigingsproces van belang was om de voortgang en de realisatie frequent te monitoren.
De werkgroep handhaaft dit advies, mede gelet op de aanbevelingen die de Provincie hierover heeft gedaan in de brief als reactie op de Programmabegroting 2021 en het Meerjarenperspectief. Zie hierover paragraaf 4.5.

Dat ook de raad het van belang vindt om een goed inzicht te houden in het ombuigingsproces is tot uitdrukking gekomen in het instellen van de financiële commissie, waarvan de eerste vergadering in september 2020 heeft plaatsgevonden. In deze vergadering is informatie over de financiële stand van zaken een vast agendapunt.
De werking en de effecten van de financiële commissie zullen na een jaar worden geëvalueerd.

4. Bevindingen van de werkgroep

Algemeen
De werkgroep heeft bevindingen bij de volgende thema's:
1. Algemeen
2. Resultaat jaarrekening
3. Solvabiliteit
4. Weerstandsvermogen
5. Rheden Financieel Stabiel
6. Sociaal domein
7. Financieel beheer en organisatie
8. Communicatie

4.1 Algemeen

Alvorens inhoudelijk in te gaan op haar bevindingen wil de werkgroep aangeven dat 2020 voor het college en de ambtelijke organisatie geen gemakkelijk jaar was om de organisatie draaiende te houden en ambities en bezuinigingen te realiseren.
Het is de werkgroep niet ontgaan dat dit vooral in het begin van de crisis grote impact had op de ambtelijke organisatie omdat medewerkers van de een op de andere dag moesten omschakelen naar een situatie waarbij thuiswerken de norm werd.
De werkgroep heeft bewondering voor de flexibiliteit die de organisatie heeft getoond. Dat geldt ook voor de wijze waarop de raad is gefaciliteerd om zijn vergaderingen technisch mogelijk te maken, zowel digitaal via Microsoft Teams, als fysiek met alle daarvoor noodzakelijke maatregelen. Hierbij past een groot compliment naar zowel deze medewerkers in de ambtelijke organisatie als de medewerkers van De Connectie.

4.2 Resultaat jaarrekening

Vorig jaar liet de jaarrekening nog een fors negatief resultaat zien van € 3,4 miljoen. De werkgroep constateerde toen dat dit het derde opeenvolgende jaar was dat het college er niet in was geslaagd om een jaarrekening uit te brengen zonder daarbij een beroep te moeten doen op aanvullingen uit de algemene reserve. De rekeningcommissie was kritisch in haar rapportage en concludeerde dat bij een ongewijzigd beleid de buffer nog verder zou afnemen en dat er straks nog maar weinig over zou zijn om over te boeken.

De werkgroep is dan ook verheugd om te kunnen constateren dat dit tij lijkt te keren. De jaarrekening sluit immers af met een overschot van, afgerond, € 420.000.

Dit betekent naar de mening van de commissie nog niet dat de vlag uit kan. De vraag of hier daadwerkelijk sprake is van een positief resultaat hangt namelijk af van hoe er naar de cijfers wordt gekeken. Bij een resultaat 'voor bestemming', waarbij het gaat om de zuivere baten en lasten, zou er immers sprake zijn van een tekort van € 2,3 miljoen. Het resultaat 'na bestemming', waarbij tevens een onttrekking aan reserves heeft plaatsgevonden, laat een resultaat zien van € 420.000 positief.

Daarbij heeft ook meegespeeld dat de gemeente in 2020 een aantal meevallers heeft gehad, waaronder € 1 miljoen extra in de algemene uitkering, lagere uitgaven op onderhoud wegen (€ 750.000) en compensatie COVID-19 (€ 782.000).

Ten aanzien van laatstgenoemde bijdrage geldt echter dat dit bedrag wel als inkomsten is geboekt in 2020, maar dat een deel van deze middelen nog niet is

besteed aan het doel waarvoor de gemeente dit heeft ontvangen. De kosten moeten immers nog worden gemaakt, waardoor het positieve resultaat moet worden genuanceerd. Daar komt bij dat door het college wordt voorgesteld om een onttrekking te doen van € 710.000 aan de algemene reserve om een bestemmingsreserve te vormen voor deze, en enkele andere, te verwachten uitgaven in 2021. Dit bedrag is aanmerkelijk lager dan het tekort waar bij de begroting 2021 vanuit werd gegaan, maar ondanks dat ziet de werkgroep de algemene reserve nog steeds dalen. Dit maakt dat de werkgroep met gemengde gevoelens kijkt naar het resultaat van de jaarrekening. De werkgroep hoopt dat de inzet van de maatregelen uit Rheden Financieel Stabiel zal leiden tot een daadwerkelijk positief resultaat in de volgende jaarrekeningen, zonder dat hiervoor een toevoeging hoeft te worden gedaan uit de algemene reserve.

Advies:
Voor zover in de jaarstukken wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 1,1 miljoen, voor een aantal te verwachten uitgaven in 2021, waaronder COVID-19, is de werkgroep van mening dat hiervoor een gedegen onderbouwing is gegeven in de jaarstukken. Zij adviseert de raad om hiermee in te stemmen.

4.3 Solvabiliteit

Een jaarlijks terugkerend punt van aandacht is de solvabiliteit. De solvabiliteitsratio is een financieel kengetal dat de verhouding aangeeft tussen het eigen vermogen (reserves) en het totale vermogen (eigen en vreemd vermogen). Daarmee wordt de mate aangegeven waarin de gemeente in staat is om aan de korte en lange termijnverplichtingen te kunnen voldoen. Het geeft derhalve inzicht in de financiële gezondheid van de gemeente op de langere termijn.

Uit informatie van de toezichthouder van de Provincie blijkt dat de gemeente Rheden tot 2017, in vergelijking tot andere gemeenten in Gelderland, een hogere solvabiliteit had. Waar deze toen nog een ratio liet zien van 40% is deze inmiddels gezakt naar 18% op 31 december 2020. Ter vergelijking: Het Gelders gemiddelde solvabiliteitspercentage ligt op 30%. Rheden scoort in dit opzicht dus aanzienlijk lager dan gemiddeld in Gelderland.

Het college vermeldt in de jaarstukken dat de inspanningen de komende jaren erop gericht moeten zijn om het weerstandsvermogen te vergroten en daarmee ook de solvabiliteitspositie te verbeteren. Ook de werkgroep is van mening dat de urgentie hoog is om de dalende trend om te buigen. Om financiële tegenvallers het hoofd te kunnen bieden en tijdig te kunnen bijsturen is het van belang om te beschikken over voldoende reserves. En die zijn in de afgelopen jaren hard teruggelopen.
Blijkens de kengetallen moet een solvabiliteitsratio van minder dan 20% worden aangemerkt als meest risicovol.
De werkgroep kan dan ook niet anders dan vaststellen dat de solvabiliteitspositie zorgelijk is. Zij kijkt met belangstelling uit naar de effecten van de maatregelen via de P&C documenten.

4.4 Weerstandsvermogen

Een jaarlijks punt van aandacht voor de werkgroep jaarrekening is het financieel weerstandsvermogen. Dit geeft aan in hoeverre de gemeente in staat is om mogelijke financiële tegenvallers op te vangen zonder dat de uitvoering van het beleid in gevaar komt.

Uit de jaarstukken blijkt dat de weerstandscapaciteit ten opzichte van de

jaarrekening 2019 is gedaald van 2,2 naar 1,9.

Zoals reeds eerder in dit rapport staat vermeld, wordt de raad tweemaal per jaar geïnformeerd over het weerstandsvermogen, te weten de verwachte stand van de algemene reserve bij de programmabegroting en de feitelijke stand per 31 december bij de jaarrekening van het betreffende jaar.

Het is de werkgroep gebleken dat de weerstandscapaciteit ten opzichte van de begroting 2021 licht is gestegen ten opzichte van de Begroting 2021, te weten van 1,8 naar 1,9. De reden daarvan was dat bij de begroting nog werd uitgegaan van een tekort van € 2 miljoen over 2020 die onttrokken zou moeten worden aan de algemene reserve. Dit is teruggebracht tot € 700.000, waardoor de weerstandscapaciteit iets hoger uitpakt.
Hoewel dat deels het gevolg is van een aantal financiële meevallers, waar overigens nog verplichtingen tegenover staan in 2021, is de werkgroep van mening dat daarmee een –gematigde- positieve lijn is ingezet. Het weerstandsvermogen is volgens de gehanteerde berekeningssystematiek nog steeds voldoende, maar blijft een punt van aandacht. Ook het college constateert dat de geringe stijging onvoldoende is om ook de solvabiliteit op het gewenste niveau te brengen en dat het van belang is om de maatregelen vanuit Rheden Financieel Stabiel daadwerkelijk te realiseren en daarmee de komende jaren rekeningoverschotten te creëren. De werkgroep kan hier geen andere conclusie aan verbinden dan dat er door het college en de ambtelijke organisatie hard wordt gewerkt om de gemeente Rheden weer financieel gezond te maken. Zij ziet op dit moment dan ook geen reden om over dit thema nog een extra aanbeveling of advies te geven aan de gemeenteraad.

4.5 Rheden Financieel Stabiel

In de jaarstukken geeft het college een integraal inzicht in de realisatie van de maatregelen 2020. Naar aanleiding daarvan wordt vastgesteld dat van de oorspronkelijke opgaven van € 4.737.000 een bedrag van € 4.323.000 is gerealiseerd. Voor het restende, niet gerealiseerde, bedrag van € 414.000 heeft het college een toelichting gegeven. Wat de werkgroep daarbij opvalt is dat er geen concrete acties zijn uitgezet ten aanzien van de nul-lijst, die wel als sluitpost was opgenomen voor de bezuinigingsmaatregelen en die in het onderhavige geval had kunnen leiden tot een hoger resultaat.
Advies:
De werkgroep adviseert om het college te verzoeken om alsnog uitvoering te geven aan deze nader te onderzoeken bezuinigingsmogelijkheden en de raad hierover concrete voorstellen te doen.

Teneinde grip te kunnen houden op de financiële positie is het voor de raad belangrijk om inzicht te hebben in de voortgang van de bezuinigingen. Het gaat om een groot pakket aan maatregelen tot een bedrag van € 7 miljoen.
Uit de stukken is de werkgroep gebleken dat het college de raad hierover zal informeren via de reguliere P&C-documenten. De werkgroep ziet een grote meerwaarde in het advies van de Provincie om de voortgang van de opgenomen taakstellingen nader toe te lichten en op te nemen in een aparte paragraaf in de programmabegroting. Daarmee krijgt de raad in één oogopslag een duidelijk beeld van alle bezuinigingsmaatregelen, taakstellingen en stelposten en is direct zichtbaar welke taakstellingen nog open staan in de begroting en meerjarenraming.
Advies:
De werkgroep adviseert de raad om erop toe te zien dat door het college uitvoering wordt gegeven aan het advies van de Provincie om de voortgang van de opgenomen taakstellingen nader toe te lichten en op te nemen in een aparte paragraaf in de programmabegroting.

Ondanks dat kan de situatie zich voordoen dat bepaalde maatregelen niet uitvoerbaar blijken of niet leiden tot het gewenste financiële resultaat.
Advies:
De werkgroep adviseert in dat geval het college te verzoeken om voorstellen te doen voor alternatieve maatregelen.

Tijdens de gesprekken is naar voren gebracht dat er vanuit de ambtelijke organisatie aan wordt gewerkt om vanuit een zero based benadering goed in beeld te brengen welke taken er liggen en hoe die zich verhouden tot de opdrachten die gegeven zijn. Hiermee wordt een duidelijke relatie gelegd tussen de doelstellingen, de werkzaamheden, de middelen en de kosten van de organisatie die stimuleert om creatief na te denken over een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering.
Advies:
De werkgroep is benieuwd naar deze nieuwe benadering en adviseert om het college te verzoeken de raad over de resultaten hiervan te informeren.

4.6 Sociaal domein

Als belangrijkste zorg om de begrotingsoverschotten weer op peil te brengen noemt het college de uitgaven voor jeugd, die nog steeds fors hoger zijn dan de geraamde budgetten. Door het college is toegezegd om in de definitieve jaarstukken een nadere toelichting op te nemen over de oorzaak van deze overschrijding. De werkgroep deelt deze zorg van het college, waarbij zij zich realiseert dat veel van de uitgaven buiten de invloedsfeer van het college liggen. Dit betreffen autonome ontwikkelen. Ook het Rijk ziet de toename van kosten op dit taakveld bij gemeenten en heeft hiervoor extra middelen beschikbaar gesteld. Deze zijn echter niet structureel.

De werkgroep stelt vast dat door het college in de afgelopen periode diverse beheersingsmaatregelen zijn getroffen om de uitgaven beheersbaar te houden. Daarbij gaat het onder andere om minder zorgaanbieders, lumpsumafspraken en een overeenkomst voor de Sociale Basis. Er is nog geen inzicht over hoe dit zich organisatorisch en financieel zal gaan ontwikkelen. De resultaten ervan moeten worden afgewacht en deze zullen pas duidelijk worden in de loop van 2021.

Een punt van aandacht blijft om inzicht te krijgen op de uitgaven. Bij de eindejaarsprognose werd er bijvoorbeeld nog vanuit gegaan dat de kosten voor wat betreft jeugd gelijk zouden zijn aan het budget voor 2020, terwijl er uiteindelijk toch een tekort wordt vastgesteld van € 2 miljoen. Hieruit blijkt dat de verplichtingenadministratie op dit gebied nog niet op orde is. Uit de gesprekken is de werkgroep wel gebleken dat er aan wordt gewerkt om meer grip te krijgen op het voortraject teneinde eerder prognoses te kunnen maken.

Gelet op het voorgaande is de werkgroep van mening dat het taakveld jeugd een punt van zorg blijft dat nauwgezet moet worden gevolgd.
Advies:
De werkgroep adviseert:
a. er bij het college op aan te dringen om de raad via de kwartaalrapportages, dan wel mondeling tijdens de financiële commissie, expliciet te informeren over belangrijke financiële ontwikkelingen, met name waar het gaat om het taakveld jeugd.
b. het college opdracht te geven om te onderzoeken of de jaarlijkse overschrijding van 20% op jeugdzorg structureel is, zodat hierop geanticipeerd kan worden bij het opstellen van de volgende begroting.

Ten aanzien van de Wmo en de Participatiewet ziet de werkgroep gelukkig een ander beeld. Deze laten in 2020 een stabilisering van uitgaven zien.

Ten aanzien van de Participatiewet merkt de werkgroep op dat veel inspanning is geleverd om een aantal bijstandsgerechtigden in de gemeente te laten uitstromen. Als gevolg van corona is dit aantal helaas weer gestegen. In de praktijk blijkt een grote groep mensen, ondanks de inzet van diverse maatregelen, toch niet plaatsbaar. De portefeuillehouder heeft in het gesprek aangegeven mogelijkheden te zien voor deze mensen om op een andere manier een bijdrage te kunnen leveren, bijvoorbeeld door het verrichten van vrijwilligerswerk.
Advies:
De werkgroep is benieuwd naar deze mogelijk nieuwe inzichten en adviseert de raad om hierover met het college in gesprek te gaan.

4.7 Financieel beheer en organisatie

In eerdere adviezen heeft de rekeningcommissie aandacht gevraagd voor het goed borgen van de financiële functie in de ambtelijke organisatie en het op orde brengen van de capaciteit op de financiële afdeling.

Uit de stukken en de gesprekken is de werkgroep gebleken dat deze financiële functie daadwerkelijk is aangepakt. De vakgroep financiën is niet langer onderdeel van Team Advies en Ondersteuning, maar is samengevoegd met Control tot een team Financiën en Control met een eigen teammanager in de combinatie met de functie van concerncontroller. Daarnaast is binnen de vakgroep gekozen voor een versterking in de vorm van een financial controller en is er ruimte geschapen voor een extra financieel adviseur. Daarnaast stelt de werkgroep vast dat er ook flink is geïnvesteerd in de ambtelijke top van de organisatie, waarmee een belangrijke en goede ontwikkeling is doorgemaakt. De werkgroep hoopt dat dit ook doorwerkt naar de rest van de organisatie. Zij vraagt daarbij aandacht voor het voorkomen van kwetsbare functies. Dit deed zich bijvoorbeeld voor bij het project Omgevingswet dat stil kwam te liggen door het vertrek van de betreffende projectleider. Door ook op dit niveau maatregelen te treffen kan kwetsbaarheid voor de toekomst worden verminderd.

De werkgroep is van mening dat dit belangrijke stappen zijn om de basis goed op orde te brengen. Uit de gesprekken met college en de organisatie is gebleken dat het op dit moment nog niet mogelijk is om real time te kunnen sturen op de financiële gegevens. Het financieel systeem werkt weliswaar beter dan het oude systeem, maar er wordt nog onvoldoende gebruik gemaakt van de mogelijkheden die het biedt, waaronder een goed ingeregelde verplichtingenadministratie.
Ook is de werkgroep gebleken dat het erg lang heeft geduurd voordat het jaar 2020 financieel kon worden afgerond, waardoor er ook pas laat inzicht kon worden gegeven in de cijfers voor dit jaar. Dit moet anders.
Advies:
De werkgroep adviseert er bij het college op aan te dringen om een goed werkend financieel systeem en in te zetten op het eerder afronden van een boekjaar en eerder zicht te geven op de stand van zaken op dat moment.

De werkgroep heeft vertrouwen dat met de nieuw aangetrokken mensen hiermee een goede aanzet is gegeven. Wel vraagt zij aandacht voor de cultuuromslag die een andere manier van werken met zich meebrengt. Voor het welslagen hiervan is het van belang dat dit breed (zowel door het college, het management en de ambtelijke organisatie) wordt gedragen. De werkgroep hoopt dat er snel positieve resultaten kunnen worden geboekt.

Advies:
De werkgroep adviseert om het college te verzoeken om de raad tussentijds te informeren over de resultaten van de cultuurverandering. De wijze waarop deze informatie wordt verstrekt laat de werkgroep graag over aan het college.

4.8 Communicatie

Een belangrijk punt van aandacht is en blijft de wijze waarop er wordt gecommuniceerd. De rekeningcommissie heeft dit onderwerp vorig jaar expliciet benoemd in haar advies. Het college heeft in haar reactie aangegeven deze oproep te onderschrijven. Helaas moet worden vastgesteld dat er op dit punt nog veel verbetering mogelijk is.

Ondanks de goede beloftes komt het nog steeds geregeld voor dat stukken niet of te laat worden aangeleverd, zonder dat de raad hiervan vooraf in kennis wordt gesteld. De raad mag ervan uitgaan dat hij door het college actief wordt geïnformeerd over belangrijke ontwikkelingen die de financiën van de gemeente raken. Een recent voorbeeld is de Zomerrapportage die de raad op 28 mei ontving. Deze rapportage laat een resultaat zien dat fors lager is dan waar bij de Programmabegroting 2021 vanuit werd gegaan. Een resultaat waarvan de raad niet eerder op de hoogte was, bijvoorbeeld via een kwartaalrapportage, mondelinge informatie tijdens de financiële commissie over de financiële stand van zaken, of anderszins. Hoewel de werkgroep zich realiseert dat dit geen betrekking heeft op de jaarstukken, gaat het hier wel om een ander belangrijk onderwerp, te weten communicatie.
Waar de raad soms wordt verweten dat er teveel wordt gesproken over de processen is de werkgroep van mening dat deze informatie van groot belang is voor de raad om zijn controlerende taak goed te kunnen uitvoeren. Door stukken tijdig aan te leveren en hem goed op de hoogte te houden van belangrijke financiële ontwikkelingen wordt de raad in positie gebracht. Door dit na te laten wordt de positie van de raad ondermijnd. Dit is een situatie die te allen tijde moet worden voorkomen.

Dat betekent niet dat er geen begrip zou zijn voor de druk die het college ervaart in de voorbereiding van deze stukken. Van het college mag echter wel worden verwacht dat het hierover tijdig communiceert met de raad.
Advies:
Gelet hierop adviseert de werkgroep om bij het college aan te dringen op een goede en tijdige communicatie teneinde onnodige discussies over processen te voorkomen.

5 Conclusies en adviezen

5.1 Algemeen

Gelet op het voorgaande komt de werkgroep tot de conclusie dat de jaarrekening weliswaar afsluit met een positief resultaat van € 420.000, maar dat tegelijkertijd de algemene reserve nog steeds daalt, hetgeen een negatief effect heeft op de solvabiliteitspositie en het weerstandsvermogen. De werkgroep kan dan ook niet anders dan vaststellen dat de financiële positie van Rheden nog steeds zorgelijk is.
Wel ziet de werkgroep een langzame trend van ombuiging als gevolg van de maatregelen van Rheden Financieel Stabiel en investering in de financiële functie. Zij hoopt dat hiermee een positieve lijn is ingezet die zal leiden tot daadwerkelijke positieve resultaten en rekeningoverschotten in de komende jaren, zodat de algemene reserve weer kan worden aangevuld.

5.2 Samenvatting conclusies en adviezen

De jaarstukken, de gevoerde gesprekken en de antwoorden op de vragen hebben geleid tot een aantal conclusies en aanbevelingen die onderstaand, als samenvatting van dit rapport, kunnen worden weergegeven:

1. Het proces is dit jaar moeizaam verlopen als gevolg van het gefaseerd aanleveren van de stukken en het ontbreken van het accountantsverslag.

Advies:
Evalueer het controleproces in het auditcomité en maak goede afspraken voor volgende jaren teneinde de raad in staat te stellen zijn controlerende rol optimaal te kunnen vervullen.

2. Het college heeft in de jaarstukken voorgesteld een bestemmingsreserve te vormen. De werkgroep is van mening dat hiervoor voldoende onderbouwing is aangegeven.

Advies:
Stem in met het vormen van een bestemmingsreserve voor een bedrag van € 1,1 miljoen voor een aantal te verwachten uitgaven in 2021, waaronder COVID-19.

3. Er zijn geen concrete acties uitgezet ten aanzien van de nul-lijst, die wel als sluitpost was opgenomen voor de bezuinigingsmaatregelen en die in het onderhavige geval had kunnen leiden tot een hoger resultaat.

Advies:
Verzoek het college om alsnog uitvoering te geven aan de nader te onderzoeken bezuinigingsmogelijkheden en de raad hierover concrete voorstellen te doen bij de programmabegroting 2022.

4. Teneinde grip te kunnen houden op de financiële positie is het voor de raad belangrijk om inzicht te hebben in de voortgang van de bezuinigingen.

Advies:
a. Zie er op toe dat door het college uitvoering wordt gegeven aan het advies van de Provincie om de voortgang van de opgenomen taakstellingen nader toe te lichten en op te nemen in een aparte paragraaf in de programmabegroting.
b. Verzoek het college, wanneer bepaalde maatregelen niet uitvoerbaar blijken of niet leiden tot het gewenste financiële resultaat, voorstellen te doen voor alternatieve maatregelen.

5. Vanuit de ambtelijke organisatie wordt eraan gewerkt om vanuit een zero based benadering goed in beeld te brengen welke taken er liggen en hoe die zich verhouden tot de opdrachten die gegeven zijn. De werkgroep is benieuwd naar deze nieuwe benadering.

Advies:
Verzoek het college de raad te informeren over de resultaten van deze zero based inventarisatie van taken.

6. Het taakveld jeugd blijft een punt van zorg, gelet op het jaarlijks terugkerend financieel tekort.

Advies:
a. Dring er bij het college op aan om de raad via de kwartaalrapportages, dan wel mondeling tijdens de financiële commissie expliciet te informeren over belangrijke financiële ontwikkelingen, met name waar het gaat om het taakveld jeugd.
b. Geef het college opdracht om te onderzoeken of de jaarlijkse overschrijding van 20% op jeugdzorg structureel is, zodat hierop geanticipeerd kan worden bij de begroting.

7. Het financieel systeem is nog niet op orde, waardoor het nog niet mogelijk is om real time te kunnen sturen, het boekjaar tijdig af te ronden en periodiek informatie te geven over de actuele financiële stand van zaken.

Advies:
Dring er bij het college op aan om in te zetten op een goed werkend financieel systeem, het eerder afronden van een boekjaar en eerder zicht te geven op de financiële stand van zaken op dat moment.

8. De werkgroep vraagt aandacht voor de cultuuromslag die een andere manier van werken met zich meebrengt. Voor het welslagen hiervan is het van belang dat dit breed (zowel door het college, het management en de ambtelijke organisatie) wordt gedragen.

Advies:
Verzoek het college om de raad tussentijds te informeren over de

resultaten van de cultuurverandering. De wijze waarop deze informatie wordt verstrekt laat de werkgroep over aan het college.

9. Ondanks de goede beloftes komt het nog steeds geregeld voor dat stukken niet, te laat of gefaseerd worden aangeleverd, zonder dat de raad hiervan vooraf in kennis wordt gesteld.

Advies:
Dring bij het college aan op een goede en tijdige communicatie teneinde onnodige discussies over processen te voorkomen.

10. Tot slot concludeert de werkgroep dat een aantal onderwerpen waarover de rekeningcommissie in een vorige rapportage advies heeft uitgebracht nog niet, of niet volledig, is afgedaan. Zonder hier inhoudelijk op in te gaan verwijst de werkgroep naar de punten zoals vermeld in hoofdstuk 3.

Advies:
Vraag aandacht bij het college voor de onderwerpen uit het eerdere advies van de rekeningcommissie die nog niet zijn afgedaan.